

טורי פיגנבורס לו

173075

בן אהובה ואלי מלך

נולד ב- 4.4.1925

התגייס בשנת 1941

נהל ב- 16.3.1948

בקרוב בבבית קשת.

פיאגנבלום לוי

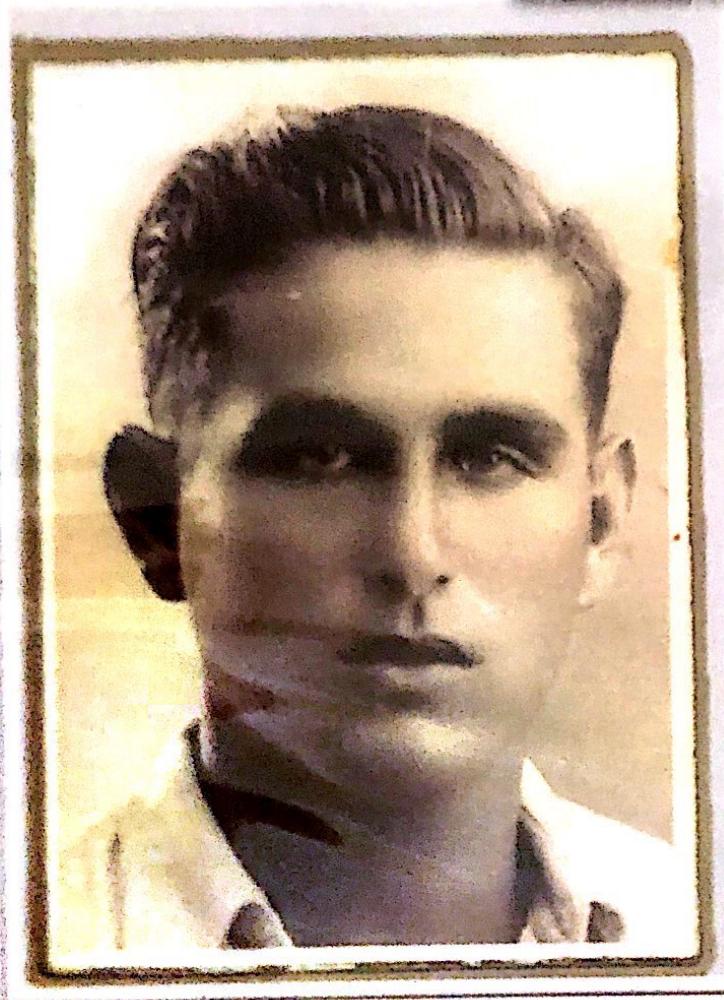
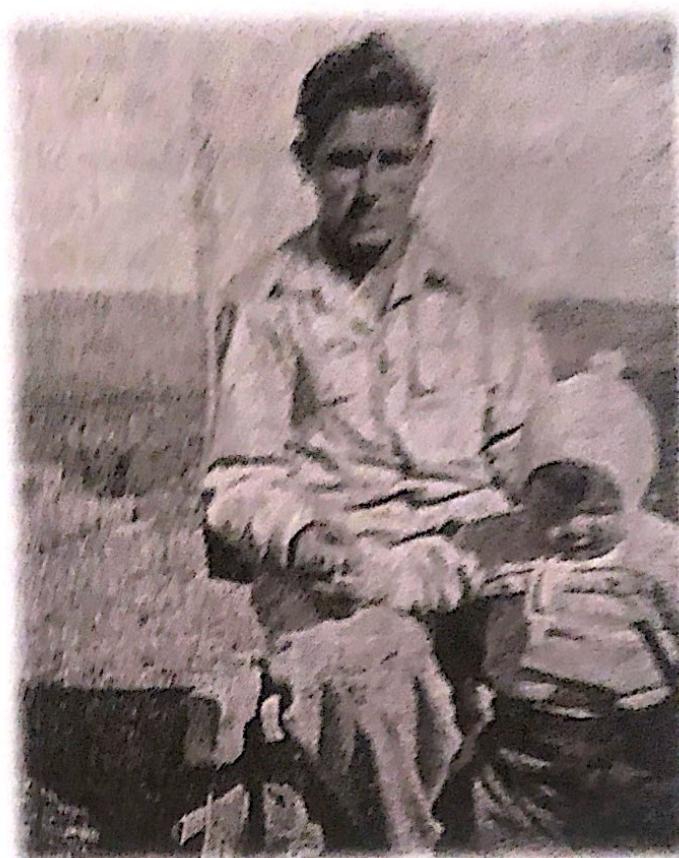
בן אהובה ואלי מלך, נולד ביום י' בניסן תרפ"ה (4.4.1925) בصفת. תחילה למד בבית-ספר יסודי בחיפה, סיים את בית-הספר היסודי בקרית חיים והמשיך את לימודיו בבית-הספר המחזី ביגור. בשנת 1941, שנה לפני סיום הלימודים, התגייס לפלמ"ח, והצטרך לקבוצת-הכשרה של "מחנות העולים" באילת השחר. בשנת 1944 עלה עם קבוצתו לאדמות בית קשת. שם נשא לאישה בת קיבוץ אילת השחר. עבד במרעה, בפלחה ובשמירת שדות. הוא שירת כנווט והיה נשק. למד ערבית והכיר את ערביי הסביבה. היה ספורטאי מובהק.

ביום ה' באדר ב' תש"ח (16.3.1948), לוי יצא עם שבעה חברים בית קשת לסיוור בסביבה. הם הותקפו ממארב על-ידי כנופיה של מאות אנשי שבט ערבי א-זבח שכיתרו אותם. אחד הצליח להימלט לקיבוץ ולהזעיק תגבורת, שבעת הבחוורים שנותרו לחמו בגבורה בכנופיה עד הכדור האחרון ונפלו כלם. לאחר שלושה ימים של משא ומתן מיגע הוחזרו גופותיהם. לוי הובא למנוחת-עלמיים בבית-העלמין בית קשת.

לוי השאיר אחריו אישת בהרילון - ניצה ובן - עמירם, הוריים, אח - משה ואחות - חייה. בנו, שנולד מחדש לאחר נופלו, נקרא על-שמו, לוי.

"יה זכרו ברוך"

לען פיגנברום

עיר הולדתו של לוי, צפת

לרי היה חלק מהפלמ"ח

לוּי לְקָח חַלֵּק פָּעִיל בָּאָדָמֹת

בֵּית - קֶשֶׁת

"חטיבת הגליל והעמקים"

לימים הועברה נפת תלי-חי (וגדוד "אלון") לאחריות חטיבות "יפתח" ו"עוזד" שפעלו בגליל העליון המזרחי, ובחטיבת גולני הוקם גודוד "חי" ר' נסף, גודוד "גורן", שאחרי־כך התאחד והתמזג עפ"ג גודוד "דרור", ובמקומם הוקם גודוד הפשיטה הבלתי.

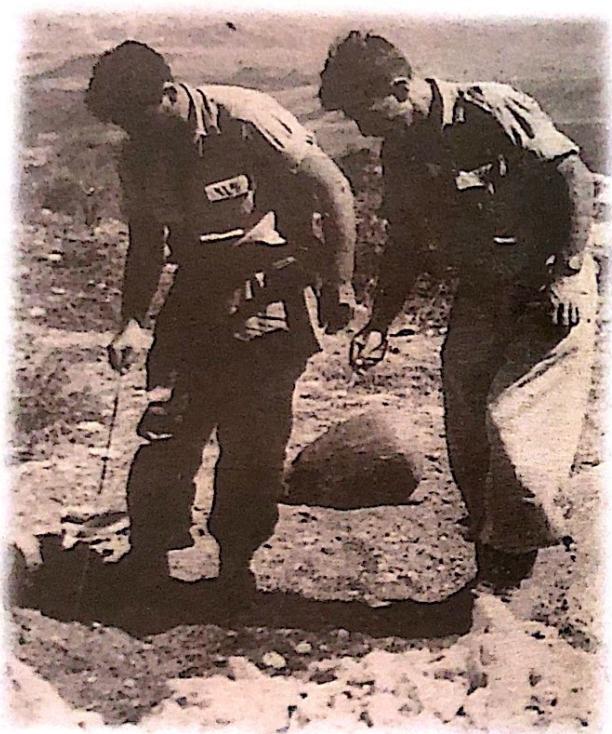
במשך עשרה חודשים ארוכים, מחרוזת תש"ח (פברואר 1948) ועד סתיו תש"ט (נובמבר 1948), כונתה חטיבת גולני, "חטיבת הגליל והעמקים" – עד שירדה לנגב בתום הקרבות בחזית הצפון. ואכן הייתה חטיבת גולני כמו שבת עלייה לימי רב-אלוף יגאל ידין (בהקדמה בספר "אלון ושלוח" – דור הקרבנות של חטיבת גולני במלחמת העצמאות): "אחת הדוגמאות המאלפות ביותר לטהילין הקמת צבא הגנה לישראל... דוגמה נאה ומאלפת לייצרת הכוח הצבאי, למקודם שאיבתו: אהבת הארץ, הקשר לאדמה ורוח החלוציות העקשנית המציינת את יישובינו החקלאיים לנו וראשוני המתישבים בגליל ונעד לאחרון הקיבוצים בעמק..."

הנוף האנושי של החטיבה

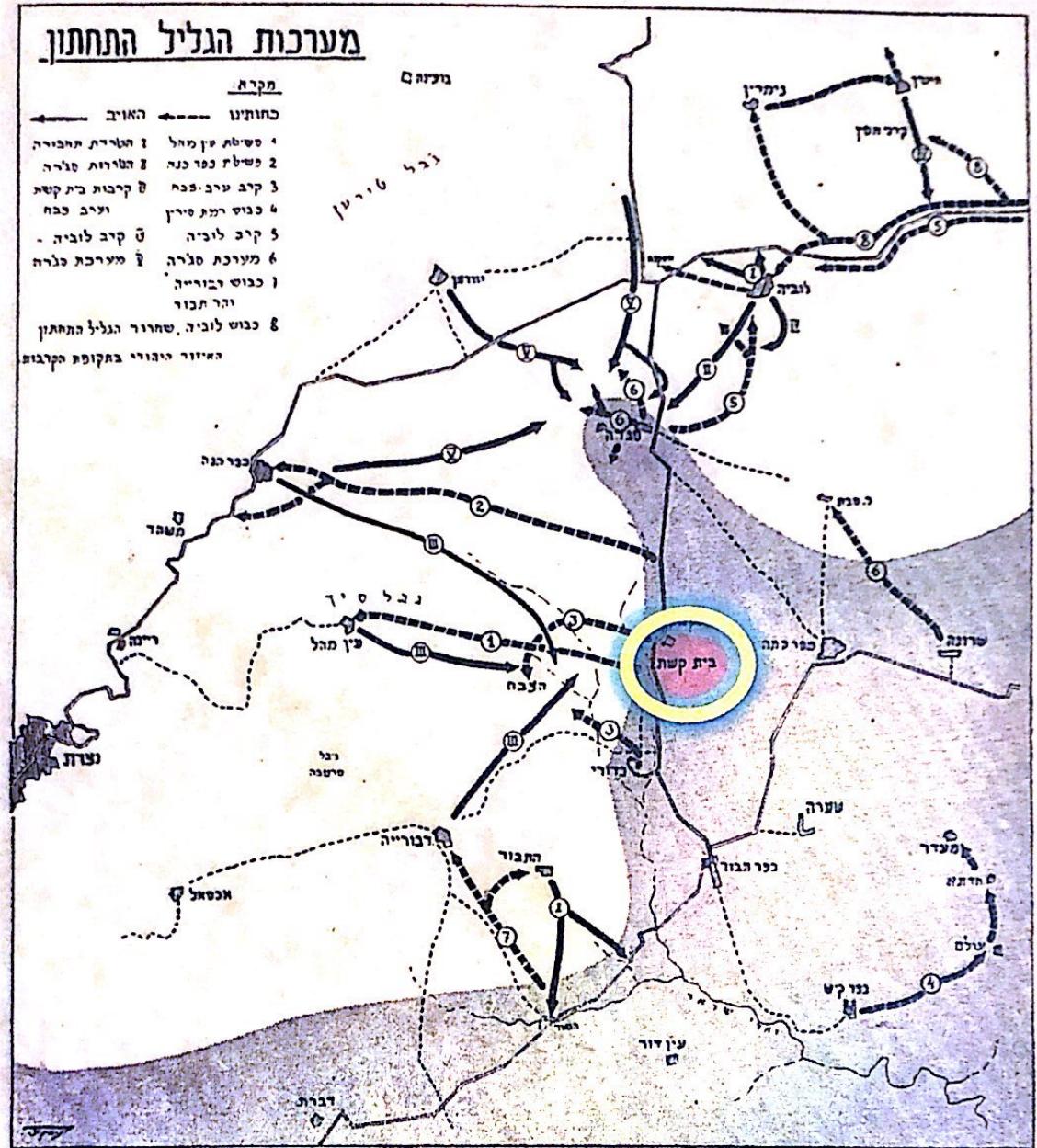
הנוף האנושי של חטיבת גולני במלחמת העצמאות היה מגוון ורב-פנימ. הוא מאפיין את "דור תש"ח" בארץ־ישראל של אותן הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לוחמיה ומפקדיה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחביה הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסורת לא מעטים. אליהם נוספו במרוצת הזמן חיימא ארוכים בני עיר רבים ואף עליהם חדשנים אנשי גח"ל ומח"ל. ראוי לציין, כי בימי תש"ח היו בחטיבת גולני בחורות רבות, אשר שירתו בכל היחידות בתפקידים שונים, וربות מהן פועלו כקשריות או חובשות קרבויות. כבר במלחמות העצמאות הייתה החטיבה גולני כוֹר היתוך לילדי הארץ ולבני העלויות השונות. בסיכון המבוא שבת נחום גולן בספר "אלון ושלוח" נאמר: "...צמחיון בנוף הגלילי ובמושורי העמקים, ובמרחביה הנגב הרחובנו אפקים – התבגרנו. ההתיישבות בעמקים ובגליל היא שנותנה לחטיבת צביוונה וחותמה המյוזד, וממנה ספגה את ערבייה, כי עלן הייתה – החטיבה כפרית ונאמנה לערכיהם שינקה בגושי התיישבות אלו. צינוו אותה. מכונתיו של עובדי הארץ ויושב-הכפר: עקשנות, צמידות

למשימה, שורשיות ושקט..."

אימוניים בשנת 1948

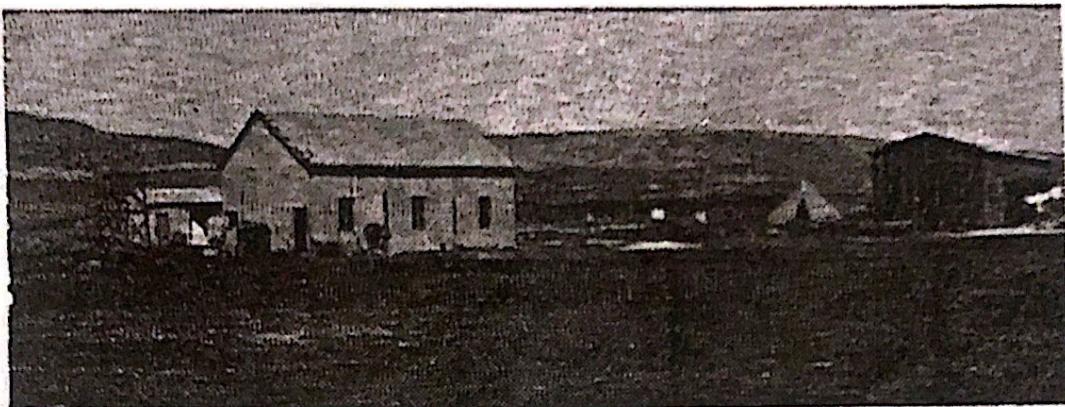
מפת הקרב

הקיבוץ הראשון של הפלמ"ח אשר התysiיב ליד הר תבור, קרא לעצמו בית קשת. הר תבור נראה דומם ושבע שנים. על פסגתו יושב המנזר הנראה קטן לעומת התבור. כקשת גדולה נראה התבור מחרכו של קיבוץ בית קשת. דמיות מעניינות מסתובבות בין ביתיו של הקיבוץ. בחוררים צעירים חניכי הפלמ"ח תקעו אוהל בלב הגליל התחתון, והיוו עורף חזק לסגירה המבוזרת בין כפרי הערבים. בנוטעך לסגירה כמעט ולא תראה את הקיבוץ, אשר יושב על גבעון קטנה במחנהו הארץ.

יושבי בית קשת נשואו עינייהם אל הגבעה הרחוקה שנקראה בפיים השהב, וחלמו על הקמת ביתם הקבוע עלייה. גבעת השהב קרובה לבתי כפר הוביחים. משתכנינו, אנשי רצח שידם רוחצה בדם היהודי עוד משנת 1936. כל יום יצא קבוצה בחורדים מבית קשת אל הגבעה על מנת להכין את השטח ל夸את הקמת נקודות הקבע.

התקרית בה נפל לוי זיל

בית קשת בראשיתו

לפחי המים, מים במשורך שוטפת העוזה כמו בבורך, נדמה לי ללא לאות, שוטפת בקצב נפלא ואני — מה היה לי שטושפה אובי לשקוע בעוזי הימים שעברו, כשלגנד עיני מרוחפות הדמויות מאותם הימים בדמות לי והם פה בקרב המחנה זהה עמנו. זה העלם בהיר השער, בעל הגוף החסוך, הגמיש, כשהוא כפוף על גבי הבור — כמו הוא כזיד — מוכבה להשבע — כזיד באותה הימים....

זה בעל הבלورية, בהיר השער אף הוא, רחוב כתפיים, מזק חזין כמו ישראל קורנוגולד, או בחוויה, בשעדרנו עולם צעד. זהה דבחוון מגודל השער, תלתליו שחורים, פניו רחבים. משולhbאים, — מה רב הדמיון לצבי בקר, אילו היה מתעטף צבי בעביה וועלה על הסוסה, ומתגשא בסער בשדות-סגדה כאשר אהב — — איזה רגש מוזר מלא את לביו — כאילו עמנו אותם החברים עולים פה על הקרכע.

השמש נוטה מערבה ועוד היא לוחמת. כה חם, אך כלום מן הזרע הזה החום והוא מבטנים הוא נובע, מתוכנו עולה, מלבד הבחוונים הללו, — פניהם משולhbאים והם דוממים — חום. של שמתה הייצה המפורה יגון... עם עروب היום כשחוחות הדוקרים היו כבר מתחווים מסביב למזהנה, הוסיפו עוד לנגור נערם ונערות מכנרתת, מאפיקים, מأشוזות ומן האכפרים הסמכים, חברי הפלמ"ת, גרעינים להתיישבות עתידה. שעת המפקד הגיעה, דממה השתררה, דמתה אבל ברל. הונף הדגל ומיד הורד — דברי אוכרה לברל, דבריו של ברל עצמו אל הנוער, אל הדור, קטעי דבריו צל חוגבותנו לשערם הנעלומים, נוקב הכאב עד תהום לשמע דבריו התובעים, המעודדים, כשהם יוצאים לא מפיו, וקולו עוד נישא באזוניה, עוד האليلים נישאים חיים באוויר.

בתום קטיעי דבריו — צונחים החברים על האדמה בדומיה כבדה. כישיבת "שבעה", ישיבת אבל אחיהם.

אלול ח'חש'ד

המשך

ובא יומה של בית קשת

— — — ב-16.3.48 בוקר יצאה כיתה בת 8 נשים מתרבי בית-יקשת לסיר את גבעת השבב' שמערבית למשק. בהיותה על הגבעה הותקפה הכיתה מן המארב ע"י כנופיה מזויגת פליס אחד בלבד הצליח להמלט בחורלה לבית-יקשת. גורל שאר החברים לא נודע. בהשמע היריות הועקו כל חברי המשק לעמדות. במקום היו מעצים, בין שרים מכך החברים היו מחוץ לבית.

כיתה הנגורות, מן היחידה הניזמת של "ברק" שהונחה בפיג'ירה, הגיעו לשוק-אל-חאן, ב-9.00 בקרוב. יצאה דרך חורשה היזיתם, ממערב, לעבר הגבעות מצפון ל"שבב" על מנת להגעה למקום הגבעה. בדרך נלו אליה חוליה מקלעת מאגשי בית-יקשת. האובי, שימושם היריות הגיעו אליו כוחות נוספים מגשי הרכבות וכפרי הסביבה, חסם באש חזקה את דרכה של

התגבורות, שבköשי רב הצליחה להחלץ בושם ובבוץ ולסגת בשלום לעבר בית-יקשת. האובי, שבינתיים הגיע מספרו למאות אנשים, מוזן ברובים ומקלעים. התפור על הגבעות שמערבית והתקרב, בדיפתו אחר התגבורות מהונגה, תוך יריות בלתי פוסקת. האושים בעמדות זורכים הין לקבל את פני התתקפה המתקרבת ושם, שהחלו לדחת והתחמכו התגבורות והשוו את התקומות וגאייב שטא את עמדותיו בגבעות הסלעים שילד דורך שוק-אל-חאן-הובת, על "השגב" ובבבعة שלושת גתתיהם. הריכוזים הנדרלים נסוגו אל סבכת בת ה"דראטה".

ביןתיים הועקו לבית-יקשת תגבורות מכל הסביבה הקרובה והרחוקה. הגיעו יהודים "ברק", פל"ם מעמק הירדן, מיחידת הבטחה של משה החטיבה ביביאל ומהישובים הסמוכים ולهم מכונת-יריה צרפתית ומרגמת 3 אינטס עם 15 פגזים (כל הנשק הכבד שהיה במרחוב). מאוחר שלא נושאנו עוד מહצלת הרים וסרגנו, כי יתרן ומזרן ל闯 מסתור באתה המערות של "השגב", וכן כדי להרחק את העربים המכתרים מטבב — יצאו יהודות התגבורות בשעה 2.30acha"צ, לקרב. שתי מחלקות התקדמו לעבר "השגב" בשתי רוזנות. המלהקה שבסוף, שנערכה לפני הגבעה, לא יכלה להמשיך מלחמת האש הלחנית, שדאיב המטייד לעובדה. הם היו במשור פתוות, חסר מחותות; ואנשי שכבו בתוך קפלי הקרע ובחורי-החויש מלאי המים, עט משם באש וויתקו ממקומות את כל הגונה הצפונית של שוד-הקרוב. המתקלה שמדוות נבנזה לקרב קשה עם העربים שתתבצעו על "השגב" ובבעה שלושת הבתים. לייחודה היו נפצעים, שהובילו ע"י חביריהם בחורלה אל מקום איסוף הפצועים, ליד המעי, ומשם העברם הטרי-טורן לחבישה לבית-יקשת. תברן והשלוליות הכביצו פאוד על מלהקה-הקרוב מלבד זאת היה לאיבר יותרן לאחר טרבל"ב מעלה הגבעות על פני כל המישור, שבו התנהלו אנטיגנו. לעזרת היחידה הנלחמת משמאלו נשלחה מלהקה נוספת, שבסיוע נבש הקטן הדורומי-מורוח של "השגב". הקרב ניטש במרכזו של "השגב", בקרבת החורוב. לוחמים נוספים נפצעו. החובש נזבג שעיה שבחש את אחד הפצועים, לחץ נשאש של זאיב גבר, והמחלקות נסוגו במקצת, אך לא הירפה. מכונת-יריה והמרגמה, שהובצו בחזר המשק, פחחו בזרורות אש ופגומים לעבר כל ריכוז או תגבורת יורדת של וואיב, שנראו בטוחים והרוחקים. הקרב נמשך עד לנונת ערב. מוחר שתחמושת הrella לאויל והסוכרים לכבות את הגבעה פחטו — נאלצו המחלקות לסגת, נשליטה הרוגים וסמנוה פצועים בין חביריהם. הנסיגת בוצעה בחיפויי הדודים של יהודות-המשנה. עוד לבני שער המשק נפצעו אנשיים, שהצטופפו בריכוז. היהודות והגבעה לחורה לבית-יקשת. הפצועים הובילו מדי לבית-החולמים. איש משבעת הנגדדים לא נמצא עד אז.

למחרת המשיכו הנשים לרדת ווואיב צלח כל הזמן לעבר הגנוזה, מתקלה אותה הייתה צורוכה במקומות לכל התקפה שלא תבוא. רק כעבור יומיים, לאחר משא ומתן, הוחזרו יהודות והובאו לקבורה. היו אלה זמיים הקודרים ביותר של האיזור, ונוטשו לכך עוד מכות קשות, שהובילו באיזורים אחרים של הארץ.

משפחתו נפרדת ממו...

בגנו

בעוד שבועות מספר יملאו שניםים מיום שהגיעו הידיעה האימה שבגנו לוי נפל יחד עם עוד ששה חברים יקרים בקרב על ה„שבב“. קשה מאד להתגלו לעובדה מרה זו. נהוג היה לבוא מדי פעם לבית-קשת לבקרו ומשבא אני עתה למסק שוב אין אני מוצא את בני, לא בחדר האוכל ואף לא בחדרו ומשכיף אני מבעד החלון אל שדות המשק, ואין אני רואה אותו רקוב על סוטתו הלבנה ומקייף את אדמות בית-קשת ואין הוא מפיל את התיתו על תושבי הסביבה שהיו באים לקצץ בנסיבות או לרעות בקמה. הוא אייננו. בכל אשר אפנה אייננו. אולם עם הרגשה זו האופפת אותי תמיד בשעה שאני משקיף על פנוי האדמה הירקנית הרויה בדים של גבורי בית-קשת, רואה אני והנה נעלמו האויבים בסביבה, גבעת ה„שבב“ מושבת על ידי חבריו ומשפחותו של לוי, האדמה מעובדת, ידים שהחזיקו בשלח מחזיקות עתה במחרשה, ומרגיש אני כי אכן יש שלומיים למותם של לוחמי מלחת השחרור. במחיר היקר שללמננו, אנו ההורים, בכל הארץ קנינו את עצמאותה של מדיננתנו ותקמנו את היסוד

לקבלת נדחי העם ולהקמת מדינת ישראל, שם על הגבעה הסמוכה מתחת למצבת האבן נחים לעולמים הגבורים חברי בית-קשת אשר הקריבו את חיים הצעירים ומתו למען החיים.

לוי נולד ברבייעי לאפריל 1925 ב匝פת, בתקופה שאנו ההורים עבדנו במטעי הטבק. הוא היה מפוחת מאל בגוף ובוויתו בן שלש נראה כבן ארבע. הערמתי על כן על הגנט והכנסתיו לגן הילדים שנה לפני הגיעו לגיל הגן. בבית הספר היה תלמיד חרוץ וכשרוני ובהיותו בכיתה החמשית נכנס לתנועת ה„מחנות-העלים“. מאותה תקופה לערך מתחילה להתגלם ולהתעצב אישיותו העצמאית והמיוחדת. מדי פעם בפעם מתחילה להבחן בו את גנני ההתפתחות של אדם החותר לקראת מטרת מסויימת שהציב לעצמו. הוא לא ידע פניות ולא הסתכל לצדדים. דרכו הייתה מילדותו ועד מותו דרך של האבקות עם הסביבה ועם הטבע, בפלסו את דרכו לקראת היoud שלקראותו חתר וعمل במשך כל שנים ילדותו. הרבה קשיים ומצורדים שפגש בדרךו הסיט בכוח ובעצמה הצד ויה מוכן להלחם ולהאבק עד תום על הדרך בה הלך.

המשך...

ב„מחנות-העלים“ הכנסו את עצמו בעול העבודה בתנועה ובמפעילה. אם יום עבודה ביגור או מhana בمعنى חרוד או מפעל אחר, לוי נלחם על זכותו להשתתף ומבצע את רצונו.

משגמר את בית-הספר העממי וسؤال המשך למועדיו עטידה להפתר עמד על כך שעליו לומוד בבית הספר המחווי ביגור. נראה לו כי זה המשך הטבעי לעובודתו בתנועה, הכשרה חקלאית והגשמה בקבוץ. אפינית מآل השיחה שהתגהלה בינו או בדרךנו לבית-הספר להרשותה. הוא שאלני או מדוע יש בעיר כה הרבה חנויות ובתי-מסחר, משרדים וورכיד-דין. „האם לשם כך באו ארצה לבנותה והאם כך בונים את הארץ. על כלם ללכת לקבוץ“ — כך אמר אז. עצם הציונות והגשמה החבtauו אצלם בהתיישבות החקלאית בצורתה השותפית כשם שהיא מוגשת בקבוץ.

בינתיים גדל הילד וייה לנער חסון, רחב כתפים ובעל שרירים. בעקב המצב בארץ הוחל בגיוס הנעור לפלם"ח. הזמן נתן או ליגור להשתתף, יחד עם בא-כח תנועת הנעור, ההורם והנהלת בית-הספר, בධונים בקשר עם שליחת התלמידים לפלם"ח. הנהלת בית-הספר דרצה או שחופשה הקיץ חנוץ לארכי אמוניים במסגרת הפולם"ח לתקופה של שלשה חודשים וכתחום מועד זה יחורו התלמידים לשנת הלמורים לסייע את בית-הספר. עוד לפני שהגענו להחלטה בנדון זה קם לוי, עוז את יגור ואת הבית

וה策טרף לקבוצה מירושלים שיצאה אותה תקופה לפלם"ח. חדשם עברו מבלי שנדע היכן לוי נמצא. הוא החל לחיות את חיי הפולם"ח בנדודים ממוקם למקום, באמוניים קשים ובעבודה מפרcta. מסעות בשבייל הארץ. הריה ועמקיה השוממים מארם, סיירוה לארכא ולרחבה, למדו את מסתறיה רגליים בפנות הארץ השונות, סיירוה לארכא ולרחבה, למדו את מסתறיה והתחילו לאהבה. באותה תקופה השכיל לוי להכיר עד כמה אין הארץ מושבת ואיך והיכן אפשר לישב נקודות חדשות וישובים חדשים.

לבסוף לאחר נדודים רבים: תקע את מהנהו. בתל-יזוט. לוי התקשר למושק, הכיר את אנשיו וחבריו המשק והכירו את חריצותו ואת יחסיו הרציני לעובודה ולמקום. הצענו או לוי שישתקע בתל-יזוט ובזה יגשים את חלומו להיות חבר קבוץ. אולם הוא מאן. הפולם"ח הקים או את נקודת התיישבותו הראשונה בארץ בית-קשת ומובן שלווי בין המ策טרפים לנקרה החדשה. התיישבות משק מbasס אינה לפוי רוחו. אם הוא בחר בחיי קבוץ עליו

סילוּם

להקימים מבראשית. לעלות למקום צחיח שאין בו מאומה ועליו להקים במו ידיו את ביתו. זאת הייתה שאיפתו זהה שהובילו ממלח-יוסף לבית-קשת. ובבית-קשת הקים לוי שלנו את ביתו נשא אשה ולנו הורים לאשרנו לא היה גבול. הנה מגשים הבן את שאיפתו, מקיים משפחתי, הנה הוא אב לבן, בכור המשק, לנו נבד נחמד ואנו כבר סבא וסבתא, זקנים ורומים מלא חפניהם נחת.

בסביבה — סגירה ולוביה, יודעים אנו כי לוי כבוגר הפלמ"ח, שומר שדות המכיר את הסביבה, משתחף בכל פעולתה וגט מורה דרך להולכים אחריו באפליה להנחתת את המכות על ראש האויב.

הוגד לנו כי לפניו צאטו לקרב נפרד מרעיתו ו מבנו ו אמר לה כי עלייה לגדל את הילד ולהנכו ברוח העבודה והיצירה במשק. כן ביקש שבמקורה שיפול לא תכתב מספד אחריו אלא תחשוש ותקדיש את כוחותיה לגידול החינוך הילד.

נ בא לו לבו וידע מה שנבא. מקרב עין-ההיל חור באשמורת הבוקר בריא ושלם, עיף ויגע.

ולבסוף הגיע היום המר והגמהר בו קיבלנו בטלפון את הידיעה כי שבעה מחברי בית-קשת יצאו לסירור וטרם חזרו. הקול בטלפון, קולו של חבר המשק, מנסה להרגיע ולהשקייט, אולם אני מרגיש ויודע את האמת על כל מראותיה.

לאחר ימים מצאו את גופות השבעה על "השבב" והbijואם לקבורה באדמות בית-קשת.

לוי נלקח מעתנו והוא אך בן 23. צעיר ותוסס שנפל במלחמה על הגשם חלום עתיק בן אלפיים. אולם לנו הורים אין נחמה ואין ביכלחנו להתגבר על האבדה הגדולה שאבדה לנו.

לוי השאיר לנו, הורים, שני נכדים יקרים שעחד מהם נושא את שמו. ולוי יחד עם חברי השאירו לנו, העם, את מדינת ישראל.

נפרדיהם

לורי ניגנברט

לא עוד ייחסו ריחדהד קולו הרם והפורץ של טופר ישראל, פעל גבעת הסהוב. זה קולו המוכר של לוי. האיס אסר כל ערבי הזכה ידע את בחת זרווען ציו לא עמד כל אסר פבר על הגבולות אסר הציב להם.

לא פרוד יראה בקומו הזקופה רכוב על גבי הסוסה. אכן סמבה הייתה להן, ות ערב ולבעליהן ערלי הלב בערבו של אותו יום. אכן היה להם על מה לחפורה. ני נפל סדרוד בידיהם הטמאות, האיס אסר הדריך את מכווחתם, מאז בנואו עם יו לגואל את הקרכע מידייהם של אלו.

לוין הסכל איינו תופס את טהיניים דראות וhalb מרגיס. מתן אבל רוחך כרחפת ביבנו ותפסיך עד אסר יבואה היום ונוקם וסלם.

אני בטוח כי לא זו סייפתק. מעת נסיך הייתה התנהלות על הגבעה זו אסר רבגלההנפלה. ולא זכית כסאר חבריך הנופלים. אך דמק חסוער ודסי חבריך את הגבעה.

ברית דביס נכרתה ביביכם ובין הסהוב וביבנו הנשארים והמצוראים לגואל נכם ואת הקרכע. לא בסקווט! את אחר לא זכיית, יצבר בודאי ילדייך, עוד יבואר והגבעה זו תפרח פי שבעה וקולות מצהילות ילדים יבקעו ממנה מטו בכהגייאות אסר סביבה.

עוד סוקdem מדי, רק סלוסים יומם עברו פיום העדר מקומך. היד עוד נבונה לכתרוב את אסר יהגה הלב. יקsha למוצאות פרשת חיים טוורת. במילים גרות. אתה עוד חי כל כך ביבנו כסאר חבריך הנופלים, סקסה-להטאלים. לות כבר על לוח ספר, את לוין החבר, החומר, הצער והאב אחד, הלוחם חייו, חבריו, עמו ואדמותו.

לשבעה החברים מי יגלה עפר טיעניים וידובב שפטיכם לטען תבקע התעלומה גותיכם האחרונות, על דרכיכם זו האחורה. לא נפלתם בכני ערלה, מותם סותכם, אחרת לא יכול היה להיותו. מותכם עודנו אגדה בעיבנו, אך יגיע הצען ותוודע ותכתיב הפרשה המזהירה של מלחת מיטים בגדי רביהם, של ים בגדי טפאים, ויתגלה לנו איך בלחמתם בנסקם השורר בגדי הדרצתה זה, אסר רק במסרב העיטה לפגוע בהם.

נפרדיהם

איש הצבא

האנשים עדים עומדים לפני עיני, נדמה שכל אחד. עדין ח' אמר ווישב לידך.

על לוי בקבוצה אפשר לומר שהיה איש צבא. חבר, שהביאו אותו לקבוצה הפלמ"ת, והתנוועה — "המחנות-העלולים". שני אלה גם יחד העלו את לוי לאשר היה. תמיד ראיינו אותו דיקון, קפדן. כך היה בתפקידו כນוטר וכדר היה גם כספן. ידע לשמר על דיקוק וידע למלא בסדר למופת את עבודתו. לוי תמיד ח' עם הקבוצה ועם חבריה ויחד עם זה ידע להחבור, היה קורא הרבה מאד והתרמסר לחוג משפחתו. ידע ברגעי שמחה, באכיפה ובשיכחה, במחשבה משותפת להיות יחד עם כל החברים.

לווי לא ידע לשיר, כולנו זוכרים איך היה מזיין. אך הוא שר מפני שהרגיש צורך לבטא משהו. תמיד שאף להתחבטה. לאחר הפעולה בעין-מהל, במושאי-שבת, במשיבה, פניתי אליו ובקשתי לומר כמה מילים. ענה לי בפשטות: "איןני יודע לדבר, אני יודע לדבר רק עם הסטן". חיכנו כולם. אך לוי היה אדם כזה. לא ידע בדיקוק לדבר, לשכנע, אך היה תקין בכל דרכו, בכל מה שרצה.

לווי נגש להיותו שומר שדות כאל ענט. ראה בזה מקצוע. שומר על הכלים של הענף, על הטסות, על האוכפים. כל דבר היה אצלו במקומו ובסדר. כשיצא לשמירת השדות לבש את בגדיו, בגדי שומר ותיק. התערת בענף שלו. הכיר כל שביל, ידע כל גבעה. למד להכיר את העربים בסביבה, ומעט את כולם ידע לקרוא בשמותיהם, ורובם הכירוהו. הופיע תמיד גאה וחוזק ועמד בתוקף בכל תגרה ובכל דין ודברים אתם.

לווי היה היחיד מבין השבעה אשר חיים דור. בניו ינציחו את זכרו יחד עם כל הקבוצה. אביהם יהיה לילדיו סמל של טוהר ומשמעות, של איש עבודה והגנה. יבואו ימים, הקטנים יגדלו ויוכלו לנוקם את נקמת אביהם בבניין ובהגנתו אותו מפעל של מענו נפל.

בצלאל

(דברים ביום השלישי)

אנדרטה לזכר נופלי בית קשת

פיגנבוים לוי זיל

1925-1948